

UCHWAŁA NR LVI/713/2010
Rady Miasta Jastrzębie Zdrój

z dnia 27 maja 2010 r.

w sprawie wniosku o zmianę nazwy miejscowości „Jastrzębie – Zdrój” na „Jastrzębie Zdrój”

Na podstawie art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (t.j. Dz. U. Nr 166, poz. 1612 z późn. zm.) po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Miasta Jastrzębie Zdrój

Rada Miasta Jastrzębie Zdrój

u c h w a ł a

§ 1

1. Podtrzymać wniosek do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zmiany nazwy miejscowości „Jastrzębie – Zdrój” na „Jastrzębie Zdrój” zawarty w Uchwale Nr XXIX/631/2005 Rady Miasta Jastrzębie Zdrój z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie wystąpienia do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianie nazwy miejscowości „Jastrzębie – Zdrój” na „Jastrzębie Zdrój”.
2. Uzasadnienie stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały LVII/ 713 /2010
Rady Miasta Jastrzębie Zdrój
z dnia 27 maja 2010 r.

Uzasadnienie

Rada Miasta Jastrzębie Zdrój na Sesji w dniu 24 lutego 2005 r. podjęła Uchwałę Nr XXIX/631/2005 w sprawie wystąpienia do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę nazwy miejscowości „Jastrzębie – Zdrój” na „Jastrzębie Zdrój” uzasadniając swój wniosek argumentami przemawiającymi za zastosowaniem proponowanej wyżej pisowni.

Warto przybliżyć zawarte w uchwale uzasadnienie, ponieważ zawiera wiele aspektów, jakiegoś dla Miasta, które jednoznacznie stwierdza, że zastosowanie znaku „-” w nazwie Naszego Miasta spowoduje wiele perturbacji, wiele problemów, a przede wszystkim przysporzy kosztów mieszkańcom Miasta oraz jego przedsiębiorcom. W chwili obecnej na terenie Miasta Jastrzębie Zdrój funkcjonuje 35 organizacji zarejestrowanych w ewidencji stowarzyszeń nie prowadzących działalności gospodarczej, 82 stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w Gliwicach oraz około 5.500 podmiotów gospodarki narodowej, które działają na terenie Miasta. Każde z tych podmiotów będzie zmuszony ponieść dodatkowe koszty związane z dalszym, prawnym funkcjonowaniem. Wspomnieć również należy o Mieszkańcach, którzy zostaną zmuszeni do wymiany wszystkich dokumentów, co również związane jest z dużymi kosztami. Zmiana nazwy Miasta pozwoli uniknąć wielu niedogodności zarówno pod względem organizacyjnym, jak i pod względem finansowym.

Za??czone do Uchwa?y uzasadnienie w swej tre?ci dok?adnie opisuje proces, który od wielu lat w?adze Miasta staraj? si? rozwi?za? z korzy?ci? dla dobra Mieszka?ców Miasta Jastrz?bia Zdroju. W uzasadnieniu czytamy: „Pismem z dnia 21 wrze?nia 2004 roku Wojewoda ?l?ski przekaza? oficjalne stanowisko Rady J?zyka Polskiego w sprawie pisowni dwucz?onowych nazw miejscowo?ci, przyj?tego na XVII posiedzeniu plenarnym w dniu 7 maja 2004 r. Z tre?ci stanowiska wynika postulat dostosowania powszechnie przyj?tej pisowni Miasta – „Jastrz?bie Zdrój” do pisowni urz?dowej „Jastrz?bie – Zdrój”.

Jednak potrzeba zaj?cia stanowiska przez Rad? J?zyka Polskiego – organu powo?anego do ustalania zasad ortografii j?zyka polskiego – w sprawie ustalenia zasady stosowania ??cznika „-” wy?oni?a si? w zwi?zku z coraz cz??ciej kierowanymi wnioskami rad gmin postuluj?cymi opuszczenie ??cznika.

W zwi?zku z tym w dniach od 27 stycznia do 10 lutego 2005 roku zgodnie z Uchwa?? Nr XXVIII/610/2005 Rady Miasta Jastrz?bie Zdrój z dnia 20 stycznia 2005 roku, w Urz?dzie Miasta Jastrz?bie Zdrój przeprowadzone zosta?y konsultacje z mieszka?cami na temat pisowni nazwy Miasta. Celem konsultacji by?o uzyskanie opinii mieszka?ców co do pisowni nazwy Miasta. W konsultacjach wzi??o udzia? 931 mieszka?ców oddaj?c 1 g?os niewa?ny, 8 g?osów za pisowni? miasta „Jastrz?bie – Zdrój” z ??cznikiem i 922 g?osów za pisowni? miasta „Jastrz?bie Zdrój” bez ??cznika. Bez w?tpienia wyniki konsultacji wskazuj?, i? wol? mieszka?ców jest zachowanie przyj?tej pisowni Miasta Jastrz?bie Zdrój bez ??cznika.

Przeprowadzone konsultacje sta?y si? podstaw? do wyst?pienia za po?rednictwem Wojewody ?l?skiego z wnioskiem do Ministra Spraw Wewn?trznych i Administracji o zmian? nazwy Miasta. Ustawa o urz?dowych nazwach miejscowo?ci i obiektów fizjograficznych okre?la wymogi proceduralne, jakie powinny by? zachowane przed z?o?eniem wniosku do ministerstwa. Zgodnie z art. 8 ust. 4 wspomnianej wy?ej ustawy konieczne jest do??czenie do wniosku: uchwa?y rady gminy w sprawie wyst?pienia o zmian? urz?dowej nazwy wraz z uzasadnieniem, omówienie wyników konsultacji przeprowadzonych z mieszka?cami miasta, mapy topograficznej z zaznaczonymi granicami miejscowo?ci, informacj? o kosztach finansowych proponowanej zmiany.

Nazwa Jastrz?bie Zdrój (bez ??cznika) stosowana jest praktycznie we wszystkich instytucjach naszego miasta. Przyk?adami mog? by? S?d Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Kancelaria Notarialna, Urz?d Miasta, Jastrz?bska Spółka W?głowa S.A., Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 2, Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny na terenie miasta i inne podmioty gospodarcze. We wszystkich dokumentach, jakimi pos?uguje si? mieszka?cy wystawionymi przez urz?dy i instytucje pa?stwowe wyst?puje nazwa „Jastrz?bie Zdrój.” Miasto Jastrz?bie Zdrój liczy prawie 100 tys. Mieszka?ców, w zwi?zku z tym wymiana wszystkich istniej?cych dotychczas dokumentów m.in. dowodów osobistych, prawa jazdy, aktów urodzenia, aktów zgonu, aktów zawarcia ma??e?stwa itp. stanowi niewspółmierne koszty, zarówno dla Miasta jak i dla mieszka?ców (około 250 z? na jednego mieszka?ca). Pozostawienie nazwy Jastrz?bie Zdrój (z ??cznikiem) równie? poci?ga za sob? du?e koszty dotycz?ce wymiany piecz?ci, tablic informacyjnych, zmian w rejestrach s?dowych, itp. Nale?y równie? pami?ta? o przedsi?biorcach dzia?aj?cych na terenie naszego Miasta. Zmiana pisowni nazwy, tak?e narazi?aby ich na wysokie koszty finansowe oraz utrudni?aby ich sprawne funkcjonowanie.

Natomiast pozostawienie dotychczas przyj?tej nazwy pozwoli?oby unikn?? niewspółmierne wysokich kosztów jak i chaosu organizacyjnego zwi?zanego z przystosowaniem wymaganej pisowni do tre?ci istniej?cych w obiegu dokumentów.

Do powy?szych argumentów przywo?a? równie? nale?y stanowisko prof. Jana Miodka, który jednoznacznie wskazuje na b??dnie wprowadzon? pisowni? nazwy miasta „Jastrz?bie Zdrój” z ??cznikiem i opowiada si? za stosowaniem nazwy bez ??cznika.

Pisownia nazwy Miasta Jastrz?bie Zdrój

Pisowni? zestawie? typu Jastrz?bie Zdrój z ??cznikiem w?ród najnowszych publikacji s?ownikowych znale?? mo?na w „S?owniku ortograficznym j?zyka polskiego” pod red. prof. dr Mieczys?awa Szymczaka (Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 1995r. równie? w wydaniach wcze?niejszych np. 1986r.) Autorzy s?ownika podaj? nast?puj?c? zasad?:

„Nazwy miejscowe z?o?one z dwóch lub wi?cej cz??ci rzeczowników oznaczaj?ce jednostk? administracyjn? lub geograficzn? piszemy z ??cznikiem np.: Skar?ysko-Kamienna, Bielsko-Bia?a, Jaworzno-Szczakowa.(...) Tak? sam? pisowni? maj? nazwy miejscowe typu Warszawa-Praga-Pó?noc, Warszawa-Praga-Po?udnie .” (str.113)

Wydany w roku 1996 „Nowy s?ownik ortograficzny PWN” pod redakcj? prof. Edwarda Pola?skiego (Wydawnictwo Naukowe PWN) podaje odmienn? zasad? pisowni tego typu zestawie?:

„Pisownia zestawie? typu artysta malarz, lekarz chirurg, pies przewodnik, ?wieradów Zdrój. Tego typu zestawienia mają? pisowni? rozdzieln?. Cz?on drugi pełni funkcję okre?lenia cz?onu pierwszego np. artysta grafik to artysta tworzący, przede wszystkim grafiki, in?ynier górnik to in?ynier ze specjalno?ci? górnicz?. Stosunek tych cz?onów wzgl?dem siebie jest znaczeniowo nierównorz?dny. Należy? tu równie? takie przyk?ady zestawie? jak kasza czarna, ko?nierzyk, golf, ludzie nietoperze, ludzie strusie, kobieta wampir, kobieta prawniczka, miasto, ogród, statek cysterna, Polanica Zdrój, Ł?dek Zdrój, Busko Zdrój, Kraków P?aszów, Wrocław Nowy Dwór, Katowice Bogucice.” (str.1)

Podobnie sformu?owany? zasad? podaje „Wielki s?ownik ortograficzny –fleksyjny” pod red. Jerzego Podrackiego (Wydawnictwo Bertelsmann Media sp. z o.o., Warszawa 2001 r.):

„Zestawienie z?o?one z dwóch rzeczowników pełniących funkcję nierównorz?dne (cz?on drugi uszczegó?awia w nich tre?? cz?onu pierwszego, jest jego okre?leniem) piszemy rozdzielnie (i bez ??cznika):

(...) Krynica Zdrój, Duszniki Zdrój, Warszawa Ochota, Warszawa Mokotów.

a) z ??cznikiem zapisujemy zestawienia rzeczowników o cz?onach równorz?dnych typu laska – parasol oraz zestawienia o cz?onach nierównorz?dnych je?li zmieniono w nich szyk i wyraz uszczegó?awiający? wyst?puje na pierwszym miejscu np.: baba herod ale herod – baba (...)

b) niepoprawny jest zapis z ??cznikiem zestawieniem typu: „nazwa miasta + nazwa dzielnicy”(str LXV).

T? sam? zasad? kieruj? się? autorzy „Wielkiego s?ownika ortograficznego j?zyka polskiego” pod. red. prof. Andrzeja Markowskiego (wyd. Wilga, Warszawa 1999r.) Pisownia ci?gów sk?adających? się? z wyrazów pełniących? piszemy:

Rozdzielnie

Nazwy w?asne, w których drugi cz?on jest nazwą? dzielnicy lub typu miejscowo?ci, a wi?c u?ci?ła znaczenie cz?onu pierwszego, np. Gdańsk Oliwa, Kraków Zwierzyniec, ?ód? Widzew, Warszawa Bemowo, Wrocław Psie Pole, Polanica Zdrój, Bia?a Podlaska, Rawa Mazowiecka, Maków Podhalański.

Z łącznikiem

Nazwy w?asne, w których oba cz?ony s? równorz?dne:

nazwy geograficzne, np. Bielsko-Bia?a (miasto powsta?e z po??czenia Bielska i Bia?ej). Konstancin-Jeziorna, Kobyle Gródek, Skar?ysko Kamienna;

Pisowni? tego typu zestawie? bez ??cznika zalecają? równie? wydania popularne.

W „S?owniku Szkolnym Ortografia” Danuty i Przemys?awa Mas?owskich (Wyd. Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1996r.) Autorzy formu?uj? nast?pując? zasad?:

„Piszemy bez ??cznika zestawienia o cz?onach znaczeniowo nierównorz?dnych. Cz?on drugi jest bli?szym okre?leniem pierwszego (co za artysta? Jak? specjalno?? ma ten lekarz?) np. in?ynier elektryk, artysta grafik, paj?k krzy?ak, zaj?c bielak, kasza manna, (...) Warszawa Praga, Iwonicz Zdrój, Gdańsk Wrzeszcz.” (str. 18)

Genez? rozbie?no?ci stanowisk dotyczących? pisowni tego typu zestawie? wyja?nia w „S?owniku Ojczyzny Polsczyzny” prof. Jan Miodek (wydawnictwo Europa, Wrocław 2002 r.) w ten sposób:

„Zestawienie typu Jastrz?bie Zdrój piszemy bez ??cznika. Zasada ta przypomina d?ugowiekow? tradycję? bez??cznikowej pisowni tzw. zestawie? bli?niaczych o cz?onach nierównorz?dnych: wi?nie bli?ni?ta, ?osie rogale, kormoran karze?, ?ab?d? krzykacz, skowronek tatar, bluszcz kurdybanek (z polskiej terminologii zoologicznej i botanicznej) ?wiadoma tych w?a?nie tradycji, Komisja Ustalania Nazw Miejscowych i Fizjograficznych potwierdzi?a w latach 1946 – 1947 bez??cznikow? pisowni? dwuwyrzowych nazw miejscowych z elementami nierównorz?dnymi wymieniając? m.in. pi?tna?cie nazw z drugim cz?onem Zdrój-wszystkie bez ??cznika. W 1957 roku – jak się? powszechnie s?dzi przez pomyłk? – wprowadzono przepis o stosowaniu ??cznika w tego typu nazwach. Jednak ju? w Nowym S?owniku Ortograficznym PWN z roku 1996 znajdziemy obowi?zuj?cy obecnie zapis Jastrz?bie Zdrój.”(str. 272-273)

Trafno?? powy?szego wyja?nienia potwierdza przeegl?d wydawnictw encyklopedycznych. „Ilustrowana encyklopedia Trzaski, Everta i Michalskiego” (wydana nak?adem Drukarni Narodowej w Krakowie w roku 1982) pod has?em „Jastrz?b Dolny (Jastrz?bie)” podaje pisowni? nazwy Jastrz?bie Zdrój, jako oznaczenie stacji kolejowej, bez ??cznika: „wie?” w pow. Rybnickim, st. Kol. Jastrz?bie Zdrój, zak?ad k?pielowy z solank? jodowo-bromow?” (t.2 str. 713).

W zwi?zku z utworzeniem w 1928 roku gminy Jastrz?bie Zdrój, pó?niejsza o kilka lat „Wielka ilustrowana encyklopedia”, popularnie nazywana Encyklopedi? Gutenberg, wydana Wydawnictwo Gutenberg w Krakowie,

umieszcza informację o miejscowości pod hasłem „Jastrzębiu Zdrój” stosując równie pisownię bez ęcznika (t. 7, str. 54). Ta sama zasada w pisowni miejscowości utrzymuje się jeszcze przez dłuższy czas po wojnie, wydana nakładem PWN w 1956 roku „Wielka encyklopedia powszechna PWN”, zachowuje pisownię bez ęcznika (t.5 str. 237). Zmianę przynosi dopiero wydana w 1971 roku „Mała encyklopedia PWN”, w której pojawia się nazwa w postaci „Jastrzębie-Zdrój” (str. 430) i taka postać nazwy miasta występuje w kolejnych wydaniach encyklopedii, a po „Encyklopedii powszechnej PWN z 1995 roku. (t.3, str.153). Jednak i w tym okresie forma pisowni miejscowości z określeniem „Zdrój” w nazwie nie jest traktowana jednolicie. Stanisław Rospond, autor „Słownika etymologicznego miast i gmin PRL” (Ossolineum, Wrocław 1984), zapisuje bez ęcznika nazwy: Busko Zdrój, Duszniki Zdrój, Goczałkowice Zdrój, Iwonicz Zdrój, Jastrzębie Zdrój, Krynica Zdrój (jako Zdrój od 1921) Kudowa Zdrój, Łódź Zdrój, Polanica Zdrój, (decyzję Komisji URM po 1945r.), Połczyn Zdrój, Wieradów Zdrój. Z kolei Kazimierz Rymut w „Nazwach miast polskich” (Ossolineum, Wrocław 1987) stosuje pisownię na przemienne bez ęcznika lub z ęcznikiem. Miejscowości Jastrzębie Zdrój, Krynica Zdrój, Kudowa Zdrój, Łódź Zdrój, Wieradów Zdrój są zapisane bez ęcznika. W wydanym w 2002 roku dwunastym tomie „Wielkiej encyklopedii PWN” nazwa Jastrzębie Zdrój pojawia się znowu bez ęcznika (str. 472)...

W cytowanym wyżej uzasadnieniu jednoznacznie wywieziono, że nazwa Miasta Jastrzębie Zdrój bez ęcznika jest tradycją, praktyką i przyzwyczajeniem zarówno instytucji, jak mieszkańców Miasta.

Warto również przytoczyć zapisy zawarte w „Słowniku etymologicznym nazw geograficznych Polski” autorstwa Marii Malec – Państwowe Wydawnictwo Naukowe PWN – Warszawa 2003 – pod hasłem Jastrzębie Zdrój czytamy: „**Jastrzębie**, dawniej Jastrzębie Zdrój miasto w woj. śląskim (katowickie) oraz Jastrzębie Dolne i Jastrzębie Górne, cztery miasta, dawniej dwie wsi. Nazwa jest poświadczona źródłowo od XV wieku: Jastrzabe 1467, Jastrzembie 1687/88. W XVIII wieku nastąpił podział na Dolne (niem. Nieder) i Górne (niem. Ober) oraz zmiana formy Jastrzębie na Jastrzęb: Nider Jastrzęb, Ober Jastrzęb 1743, Jastrzęb Dolny, Jastrzęb Górny 1920. Po drugiej wojnie światowej powrócono do formy Jastrzębie z członkami odróżniającymi Dolne, Górne: Jastrzębie Dolne, Jastrzębie Górne, dla nazw czterech miast. Forma Jastrzębie – Zdrój dla nazwy miasta pojawiła się w spisach miejscowości z roku 1952 i 1980. Nazwa Jastrzębie może pochodzić od przymiotnika jastrzębi, w rodzaju nijakim jastrzębie lub jest utworzona od wyrazu jastrzęb za pomocą przyrostka *-bje, 'oznacza miejsce, gdzie przebywały jastrzębie'. Nie jest też wykluczone pochodzenie od n. os. Jastrzęb z dodanym przyrostkiem *-je, oznaczałoby wówczas właśnie czowieka, którego nazwano Jastrzębiem. Obecnie występuje na terenie Polski 14 miejscowości o nazwie Jastrzębie oraz 9 o nazwie Jastrzębia.” - str. 111.

Zważywszy na podniesione argumenty zasadnym jest uwzględnienie woli społeczności lokalnej, co do pisowni nazwy Miasta. Zmiana nazwy miejscowości z „Jastrzębie – Zdrój” na „Jastrzębie Zdrój” usankcjonuje używaną potocznie, jak również w instytucjach urzędowych nazwę Miasta oraz spełni oczekiwania jej mieszkańców.

Odpowiedzialny za treść:	Barbara Kukuczka
Data wytworzenia:	27.05.2010
Opublikował w BIP:	Rafał Stelmaczonek
Data opublikowania:	07.06.2010 12:01
Ostatnio zaktualizował:	Rafał Stelmaczonek
Data ostatniej aktualizacji:	18.08.2016 11:52
Liczba wyświetleń:	2604